

Union des Villes et
Communes de Wallonie asbl
Fédération des CPAS

FÉDÉRATION DES CPAS BRUXELLOIS
FEDERATIE VAN BRUSSELSE OCMW'S
BRULOCALIS ASSOCIATION VILLE & COMMUNES DE BRUXELLES
VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

AFDELING OCMW'S

Uw ref.:

Onze ref.:

Contactpersonen.:

(UVCW) Jean-Marc ROMBEAUX 081.24.06.54
(VVSG) Piet VAN SCHUYLENBERGH 02.211.55.27
(Brulocalis) Marie WASTCHENKO 02.238.51.56

Aan de heer Theo Francken
Staatssecretaris voor Asiel en Migratie
Wetstraat 18
1000 BRUSSEL

Bijlage(n):

Brussel, 8 december 2016

Geachte heer staatssecretaris,

Betreft: het afbouwplan opvangnetwerk asielzoekers in 2017

Naar aanleiding van het aangekondigde tweede afbouwplan met betrekking tot het opvangnetwerk voor asielzoekers dat voor 2017 voorzien wordt, willen wij u graag onze bezorgdheden alsook een aantal voorstellen bezorgen.

Na de sterke uitbreiding van het opvangnetwerk eind 2015 volgde een sterke afbouw van het opvangnetwerk in 2016. Dit gebeurde telkens in functie van het aantal asielaanvragen. Zoals afgesproken tijdens de gesprekken met betrekking tot het spreidingsplan voor LOI, werden er in 2016 geen LOI gesloten. Het afbouwplan in 2016 had bijgevolg hoofdzakelijk betrekking op de collectieve opvangcentra waardoor een onevenwicht tussen collectieve en individuele opvangplaatsen ontstaan is. Rekening houdend met de in het regeerakkoord gestipuleerde voorrang voor collectieve opvang en dat gegroeide onevenwicht tussen collectieve en individuele opvangplaatsen, is het aannemelijk dat de verdere afbouw van het opvangnetwerk in 2017 hoofdzakelijk de LOI zal treffen.

Ondanks de gedaalde instroom is een tweede afbouwplan niet zonder risico's. Het uitgangspunt voor het tweede afbouwplan is dat het aantal asielaanvragen de eerstkomende jaren stabiel op een laag niveau zal blijven en dat de uitstroom voldoende vlot zal verlopen waardoor het aantal opvangplaatsen verminderd kan worden. Een aantal elementen uit de bredere context veroorzaakt echter enige onzekerheid over dat uitgangspunt. We sommen er een aantal op:

- Wat als het akkoord tussen de Europese Unie en Turkije afspringt of onder druk komt te staan?
- Wat gaat er gebeuren in de zogenaamde 'front states' zoals Italië en Griekenland? Zullen zij verder een buffer kunnen vormen voor de rest van de EU? Zal er een akkoord met betrekking tot een al dan niet verplichte verdeling van asielzoekers binnen de EU komen? Wat als dat niet lukt? Welke gevolgen zal dat hebben voor de instroom?

- Wat is het gevolg voor de nood aan opvangplaatsen van de dalende uitstroom nu het aantal beslissingen van het CGVS lager ligt dan gepland?
- Wat indien de uitstroom uit de LOI stropt omdat het vinden van huisvesting steeds moeilijker wordt?
- Wat als de realisatie van de geplande 7.500 bufferplaatsen vertraging oploopt of niet volledig slaagt?
- Is het niet aangewezen om een voldoende marge aan LOI-plaatsen te voorzien om redelijke toewijzingen te kunnen doen in het kader van de transitie-opvang en de opvang hoge beschermingsgraad? Mensen na een verblijf van maanden in een collectief opvangcentrum naar een LOI aan de andere kant van het land sturen, komt de nagestreefde lokale verankering immers niet ten goede. En zo ja, hoe groot moet die marge dan zijn?

Rekening houdend met deze bredere context dringen wij erop aan dat er bijzonder behoedzaam en zeker niet overhaast wordt afgebouwd. Een herhaling van een scenario, zoals zich dat heeft voorgedaan eind 2014 begin 2015, waarbij er in de eerste helft van 2017 afgebouwd wordt om dan in de tweede helft van 2017 of in 2018 opnieuw extra LOI-plaatsen te vragen, moet vermeden worden. Zeker indien dat zou gebeuren via een activering van een spreidingsplan voor LOI-plaatsen en niet op vrijwillige basis. Door de golfbewegingen in de instroom van asielzoekers, is het moeilijk om het perfecte aantal opvangplaatsen te voorzien. Opbouw en afbouw zijn een realiteit maar door te vaak en te kort op elkaar volgende schommelingen in het aantal LOI-plaatsen wordt het financiële risico verbonden aan deze onvermijdelijke schommelingen onterecht afgewenteld op de OCMW's. De opvang van asielzoekers is ten slotte een federale bevoegdheid. Bovendien moeten er ook altijd voldoende opvangplaatsen zijn voor alle asielzoekers. Materiële opvang voor elke asielzoeker tijdens een korte asielprocedure moet het streefdoel zijn en blijven.

Wij zien twee belangrijke voorwaarden die vervuld moeten zijn voorafgaand aan een beslissing over een afbouwplan in 2017. Ten eerste moeten de geplande 7.500 bufferplaatsen effectief voorzien worden zodat een eventuele stijging van het aantal asielaanvragen opgevangen kan worden. Effectieve bufferplaatsen betekent voor ons dat er voldoende budget vrijgemaakt wordt, dat de nodige overeenkomsten gesloten worden en dat de bufferplaatsen concreet geïdentificeerd zijn. Ten tweede moet het nieuwe opvangmodel geëvalueerd worden zodat er een duidelijk en onderbouwd zicht is op het aantal LOI-plaatsen dat nodig is voor de transitie-opvang en de opvang hoge beschermingsgraad. Wij pleiten voor een evaluatie in de lente van 2017 wanneer het nieuwe opvangmodel voldoende tijd operationeel is geweest.

Wat de opvang hoge beschermingsgraad betreft, herhalen wij met aandrang onze vraag om de termijn van 4 maanden verblijf in een collectief opvangcentrum voor de transfer naar een LOI mogelijk wordt, te beperken tot maximaal 4 weken in functie van de noden van de betrokken asielzoekers. De verblijfsvoorwaarde van 4 maanden staat immers haaks op de doelstelling om de integratie van deze groep asielzoekers versneld te kunnen starten en hen zoveel mogelijk lokaal te verankeren. Voor de OCMW's is het bovendien belangrijk dat zij ook nog asielzoekers in procedure gedurende een langere periode kunnen begeleiden en niet alleen voor de uitstroom van bewoners met een positieve beslissing moeten zorgen. De expertise en de netwerken die de LOI opgebouwd hebben met betrekking tot de opvang van asielzoekers mogen niet verloren gaan door de rol van de LOI in het nieuwe opvangmodel te beperken tot de opvang gericht op de uitstroom van bewoners met een positieve beslissing (transitie-opvang) of bewoners die weldra een positieve beslissing zullen hebben (opvang hoge beschermingsgraad).

Indien de bufferplaatsen voorzien zijn en er uit de evaluatie van het nieuwe opvangmodel volgt dat een afbouw van het aantal LOI-plaatsen geen risico op een 'jojo-effect' inhoudt, stellen we het volgende voor om de negatieve (financiële) effecten zoveel mogelijk te beperken:

- eerst een sluiting van (een deel van) het LOI op vrijwillige basis voorstellen en met de OCMW's die daarop willen intekenen, een afbouw-pad op maat afspreken zodat de negatieve gevolgen van een sluiting beperkt kunnen blijven;
- bij een gedwongen sluiting van (een deel van) het LOI, voldoende tijd voorzien tussen de beslissing en de effectieve sluiting omdat de OCMW's onder andere ook een huurovereenkomst en personeel moeten opzeggen;
- financiële compensaties voorzien voor de verliezen n.a.v. een sluiting. De OCMW's hebben de extra LOI-plaatsen immers niet op eigen initiatief geopend maar op vraag van de federale overheid. Het was toen dringend dus werden er ook duurdere woningen gehuurd. Deze woningen zijn bijgevolg niet geschikt voor duurzame huisvesting van de bewoners met een positieve beslissing.

Naast een sluiting van (een deel van) het LOI, kan er ook aan een andere invulling gedacht worden. Bestaande 'reguliere' LOI-plaatsen zouden omgezet kunnen worden in LOI-plaatsen voor NBM. Opdat deze piste succesvol zou kunnen zijn, moet er nagedacht worden over de knelpunten waardoor de OCMW's nu vaak aarzelen om een LOI voor NBM te openen. Bepaalde LOI-plaatsen kunnen ook omgezet worden in LOI-plaatsen voor bepaalde kwetsbare groepen. Bij de desgevallend te sluiten LOI-plaatsen zitten er misschien plaatsen die heel geschikt zijn voor bepaalde kwetsbare groepen. Het zou jammer zijn om die dan nu te sluiten en er in de toekomst misschien terug naar op zoek te gaan. Opdat deze piste succesvol zou kunnen zijn, moet werk gemaakt worden van een meer gediversifieerde tariefstructuur zodat een kostendekkende betoelaging van deze opvangplaatsen gegarandeerd wordt.

Ten slotte, om elk misverstand naar aanleiding van deze brief te vermijden, willen wij u erop attent maken dat deze brief het overlegde standpunt van de 3 verenigingen inhoudt. Rekening houdend met de timing en de voortgang in het dossier kon dit standpunt niet voorafgaandelijk aan onze beslissingsorganen worden voorgelegd.

Uiteraard zijn wij beschikbaar voor overleg over onze voorstellen met betrekking tot het afbouwplan voor 2017 alsook om verder op zoek te gaan naar oplossingen die zowel aan de verzuchtingen van de federale overheid als aan de bekommernissen van de OCMW's tegemoetkomen.

Met alle achting.

Luc VANDORMAEL
Président de la Fédération des
CPAS de l'Union des Villes et
Communes de Wallonie

Michel COLSON en Jean SPINETTE
Covoorzitters van de Federatie van
Brusselse OCMW's

Rudy CODDENS
Voorzitter van de Afdeling
OCMW's van de Vereniging
van Vlaamse Steden en
Gemeenten

